

РЕШЕНИЕ

№ 441

гр. Благоевград, 18.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на тринадесети юли през
две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров

Членове: Владимир Ковачев
Георги Янев

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Георги Янев Въззивно гражданско дело №
20231200500520 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК във вр. с чл. 317 от ГПК. Депозирана е въззивна жалба от Р. И. Т., ЕГН *****, чрез адв. В. Г., против Решение № 16 от 24.01.2023 г., постановено по гр. дело № 144/2022 г., по описа на Районен съд – Разлог. Във въззивната жалба са наведени оплаквания за незаконосъобразност, необоснованост на първоинстанционното решение, като постановено в противоречие с материалните правни норми и изводите на съда не кореспондират със събраните доказателства в частта относно предоставянето на родителските права на основание чл.59, ал.2 от СК и чл. 322, ал. 2 от ГПК и последствията свързани с това, а именно, постановения режим на лични контакти с децата, тяхното местоживееие и присъдената издръжка. Посочва се, че е налице спор за упражняването на родителските права и съдът следва да установи при цялостно и пълно изследване социалното обкръжение на родителите поотделно и ако някой е заживял с друг партньор, да положи усилия да изследва и тази нова връзка , с оглед на бъдещата среда, в която евентуално биха живели децата, както и да се отчете фактът, децата оставяйки при единия родител, от него лично ли се отглеждат или от близките му. Счита, че съдът не е отчел събраните гласни доказателства в посока, че бащата възпрепятства по всякакъв начин свободните срещи на майката с децата, под претекст, че много му липсвали или след изиграни сцени на улицата, когато същия се разстройва пред съседите видимо и плаче пред децата, за да изпитват те неудобство, че искат срещи с майка си. Намира обстоятелството, че са започнал началното си образование в гр.Добринище не е основателно, за да послужи за

крайният извод на съда, че те следва да продължат да бъдат в тази «трайно установена среда» в града. Счита, че не са отчетени промените в ход на делото, а се наблегнало на тежестта на разпита на детето Ц. в съдебна зала, където тя под влияние на авторитета на психолога и съдията е избрала да каже не това, което ѝ е на душата, а това, което ще я накара да бъде спокойна пред баща си. Отправено е искане към съда да се постанови решение, с което да се отмени решението на РС Разлог по гр.д. 144/22 в обжалваната част и да се постанови ново такова, с което да се предостави упражняването на родителските права за малолетните деца Ц. А. Т. с ЕГН ***** и А. А. Т. с ЕГН ***** на тяхната майката Р. И. Т. с ЕГН ***** , като бащата ще има право да ги взима в дома му от дома на майката от петък до неделя с преспиване при него, като майката ще ги взима в неделята на съответната седмица, първа или трета, или втора или четвърта от месеца. Режимът на лятната ваканция да остане такъв, както са го уговорили по взаимно съгласие при определяне на привременните мерки или в хода на процеса ще бъде детайлизиран.

В предвидения по чл. 263 ал.1 от ГПК двуседмичен срок, по делото е постъпил писмен отговор по подадената въззивна жалба от насрещната страна по жалбата- А. Ц. Т., ЕГН ***** от гр. Д., ул. ** № *, чрез адв. Г. К., с която се оспорва изцяло подадената въззивна жалба, като моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна и съдът да остави в сила атакуваното решение на БРС, поради следното съображения: Счита, че въззивната жалба е неоснователна, тъй като оплакването на въззивницата Р. Т., че решението е постановено в нарушение на материалния закон е неоснователно. Твърди се, че при първоинстанционното разглеждане на делото са събрани многобройни доказателства, както относно социалното обкръжение, така и относно членовете на разширеното семейство, на всеки от родителите, а по отношение на майката и относно мъжа, с който тя живее на семейни начала след напускането на семейния дом. Посочва се, че по делото е изслушана съдебно-психологическа експертиза, приета в съдебното заседание от 18.11.2022 г., която по искане на ответника, наред с другите задачи, е отговорила и на въпроса какво е отношението и емоционалната привързаност на всяко от децата към всеки от родителите и съжителстващите с тях лица. Сочи, че в социалния доклад, изготвен от ДСП - Разлог (по местоживее на бащата и децата), приет в съдебното заседание от 28.07.2022 г., въпросът за контактите на децата с близкия роднински и приятелски кръг, също е проучван и отразен. Твърди се, че посочените по-горе доказателства са обсъдени от първоинстанционния съд и именно на тях е изградена и релевантната фактическа обстановка в мотивите на обжалваното решение. Счита, че постановеният съдебен акт не се отклонява, а е изцяло в съответствие с практиката, обективизирана в решение № 244/23.10.2018 г. по гр. дело № 1434/2018 г. на ВКС, IV ГО, цитирано във въззивната жалба. Отправено е искане до съда да се постанови решение, с което да се отхвърли въззивната жалба като неоснователна и да се потвърди Решение № 16/24.01.2023 г. по гр. дело № 144/2022 г. по описа на Районен съд - Разлог, в частта, с която упражняването на родителските права е възложено на бащата А. Т., местоживееето на децата е определено при бащата и е определен режим на лични контакти на децата с майката, а в частта за издръжката - да се уважи подадената насрещна въззивна

жалба. От страна на А. Ц. Т., ЕГН *****, с адрес гр. Д., ул. ** № *, чрез адв. Г. К. е подадена насрещна въззивна жалба срещу Решение № 16 от 24.01.2023 г., постановено по гр.дело № 144/2022 г., по описа на РС – Разлог само в частта, с която майката Р. И. Т. е осъдена да заплаща на всяко от родените от брака деца Цв. А. Т. и А. А. Т., месечна издръжка в размер на 190.00 лева, считано от датата на инициране на производството (10.02.2022 г.) до настъпване на законни основания за нейното изменение или отмяна. Посочено е, че размерът на издръжката за двете деца Цв. и А., определена от първоинстанционния съд - 190.00 лева, е под законоустановения минимален размер по чл. 142, ал. 2 СК, а именно - 1/4 от минималната работна заплата в страната. Сочи се, че при първоначалното предявяване на насрещните претенции, всяка от страните е заявила, че претендира издръжка за всяко от децата в размер на 180.00 лева. Към момента на предявяване на тези претенции действат ПМС № 331/26.11.2020 г. и ПМС № 37/24.03.2022 г., според които размерът на минималната работна заплата е съответно 650.00 лева за периода от 01.01.2021 г. до 31.03.2022 г. и 710.00 лева за периода от 01.04.2022 г. до 31.12.2022 г. Предвид на това минималният размер на издръжката по чл. 142, ал. 2 СК, е съответно 162.50 лева за първия период и 177.50 лева за втория период. Посочва се, че след приключване на устните състезания по делото (18.11.2022 г.), но преди постановяване на първоинстанционното решение (24.01.2023 г.), е прието ПМС № 497/29.12.2022 г., с което размерът на минималната работна заплата, считано от 01.01.2023 г., е увеличен на 780.00 лева, съответно минималният размер на издръжката по чл. 142, ал. 2 СК, вече е в размер на 195.00 лева. Поради това счита, че при определянето на размера на издръжката на всяко от децата първоинстанционният съд е следвало да съобрази настъпилото увеличаване на минималната работна заплата и да определи издръжка в размер на поне 200 лева. Оправено е искане до съда да постанови решение, с което да отмени Решение № 16/24.01.2023 г. по гр. дело № 144/2022 г. по описа на Районен съд - Разлог в частта, с която майката Р. И. Т. е осъдена да заплаща на детето Ц. А. Т. издръжка в размер на 190.00 лева и да заплаща на детето А. А. Т. издръжка в размер на 190.00 лева, и да бъде осъдена Р. И. Т. да заплаща на всяко от двете деца Цветелина Александрова Т. и А. Александров Т. месечна издръжка в размер на 200.00 лева.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция към доказателствата по делото са приобщени социалните доклади изготвени от ДСП – Лозенец и ДСП – Разлог. Изслуша се детето Ц. Т.. Разпитан е свидетелят А. Т., който заявява: А. ми е син, ние живеем в едно жилище, като съпругата и аз сме на първия етаж, а той е с децата на втория. От доста години имаме общ малък семеен бизнес, който се състои като отдаваме няколко къщи и ги поддържаме, а лятно време имаме заведение за бързо хранене, където работим. Аз и съпругата сме пенсионери, зимно време ходим по хотелите. Грижата на А. е изцяло за децата, той се занимава с тях – сутрин стане рано, направи им закуска, събужда ги. Те си знаят най-добре как са стояли нещата преди да се разделят, ние сме гледали да им помагаме с каквото можем. Както казах, А. сутрин става по[1]рано, разбужда ги, прави им закуска, оправя ги за училище и ги предвижда с колата до местното училище. Към обяд А. излиза пръв към 12:00 часа, отива, взима го него, баба им е направила обяд, обядват, той се е

записал на ски училище в Банско, качват ски оборудването и отиват на центъра, където ги чака треньорът, който с малко бусче ги качва и отиват по ски пистите. Така протича животът на А., ежедневието. Следобед отива към 4:30 часа и си го взима от центъра, прибира го вкъщи, ако трябва се преоблича и започва да се подготвя за другия ден, уроците си. Когато нещо има нужда, баща му му помага в решаване на нещата. Той си подготви уроците, обади се на приятели, разбират се, поиграят си или пък често ги виждам с баща му – обича да конструира дроне, самолетчета нещо правят двамата, разбират се много добре. Той е горд много, че скоро си купи с негови средства микроскоп, а баща му за Нова година му подари и телескоп, който сложи на терасата и гледа звездите, вика: „дядо, някога ще те водя на Луната“, викам му: „нека да сме живи и здрави“. Много умно дете е, помни, отива в книжарниците, купува си книжки, чете. Така му минава на него ежедневието. Цветелина – нея по-късно от училище я взима – към 2 без нещо, обядва, тя се е записала пък на волейбол в Разлог и през ден трябва да се придвижи до Разлог и обратно, прибере се, и тя си подготвя уроците, каквото има за другия ден. Често я виждам също с баща ѝ, помага ѝ, което има резултат после. Звънят си с приятелки, сега е лесно с тия телефони, виждат се, разкарат се и така мине денят. Събота и неделя, когато са свободни, аз ги кача с колата и отиваме на Бъндеришка поляна да карат тримата долу ски, пак се върна обратно с колата и ги чакам в началото на Банско, или пък отидат до Разлог да пазаруват. Тримата общуват и се разбират много добре, за което аз се много радвам, а ние с баба им с каквото можем им помагаме. Неделно време А. ходи на логопед, баща му го води в Добринище, а когато пък е свободен аз го водя в неделно време на Банята – имаме си хубава минерална вода, там поплуваме. Така минава ежедневието през седмицата. Другата седмица е същото. Идва петък, те са се разбрали двамата по кое време трябва да се сменят. Срещите с майката се спазват стриктно. Те си звънят двамата – тя дойде към 4:30 часа с приятели, вземат ги децата и тръгват за София, утрото пътуват за Варна, в неделя сутринта се връщат обратно от Варна в София. Аз понеже ги питам децата, те споделят с мен, първо им беше интересно, след това вече им е скучно, изморително е, понеже пътят е много дълъг. Някой път си дойдат и болни, изморени. Не знам защо е това пътуване толкова често. Децата пътуват и до София, и до Варна, защото приятелят ѝ има апартамент в София, ходят и преспиват в София, утре сутринта от София на Варна, вечерта преписват във Варна, неделя тръгват Варна-София, София[1]Добринище, като към 2:00-3:00 часа се прибират в Добринище.

Обжалваното решение е валидно и допустимо. То се явява и правилно. Актът е мотивиран. Детайлно са обсъдени всички доказателства. Анализът им е правилен. Окръжният съд възприема констатациите и изводите, направени от първата инстанция, и препраща към тях на основание чл. 272 от ГПК.

При така установеното по делото от фактическа страна, настоящият въззивен състав намира следното:

Съгласно Тълкувателно решение № 1/03.07.2017 г. по т. дело № 1/2016 г. на ОСГК на ВКС, разпоредбата на чл. 59, ал. 2 от СК изключва възможността родителските права да бъдат предоставени за упражняване съвместно на двамата родители в случай, че не се

постигне споразумение по упражняването им. Вложеният в чл. 59, ал. 1 и 2 от СК смисъл е родителите да бъдат мотивирани да съгласуват отношенията си във връзка с децата, без тази съгласуваност да се поставя в зависимост от отношенията помежду им като бивши съпрузи. При прекратяване на брака чрез развод законът дава приоритет на постигането на съгласие между родителите по въпросите, свързани с отглеждането и възпитанието на децата и в частност – по упражняването на родителските права, като проявление на основополагащия принцип, изведен в чл. 18 от Конвенцията за правата на детето, за носене от двамата родители на обща отговорност за отглеждането и развитието на детето, при възлагане на висшите интереси на детето в тяхната основна грижа. Разяснено е още, че само по изключение, при наличие на спор, се позволява намесата на съда с единствената цел да бъде дадена защита на интересите на ненавършилите пълнолетие деца, засегнати от родителския спор. Именно поради липсата на съгласие и с цел защита интересите на децата, съдът следва да предпочете единия от родителите, на когото да възложи упражняването на родителските права, изразяващи се в непосредствената, ежедневна отговорност за отглеждането и възпитанието на децата.

Съгласно разпоредбата на чл. 59, ал. 4 СК критериите, спрямо които съдът преценява на кого да възложи упражняването на родителските права са възпитателските качества на родителите, полаганите до момента грижи и отношение на родителите към децата, желанието на родителите, привързаност на децата към родителите, полът и възрастта на децата, възможност за помощ от трети лица, социално обкръжение и материалните възможности, като посоченото изброяване е примерно. Не на последното място, при решаването на въпроса, с оглед интереса на децата, следва да се отчита реалното фактическо положение, което се е създало, като под това следва да се има предвид реално при кого и в каква среда детето вече живее и как и дали то се е адаптирало, с оглед преценката как би се отразила една промяна на създало се вече фактическо положение върху психиката на детето. При всички случаи се касае за комплексна оценка, която почива на задълбочен анализ на всички относими фактори и обстоятелства, като водещото в преценката на съда на кого да бъдат предоставени родителските права е защита интереса на децата, като същите се предоставят за отглеждане на онзи от двамата родители, който в най-голяма степен, с оглед конкретните нужди, емоционално състояние и степен на развитие на децата, ще може да им осигури стабилна среда и адекватни грижи, така че те да растат и да се развиват нормално, да преодоляват максимално по-лесно раздялата на своите родители и да се адаптират, да се чувстват обгрижени, обичани и да може да се развиват като пълноценни личности. Интересът на децата се свежда до това, те да се отглеждат и възпитават по начин, който им осигурява нормално физическо, умствено, интелектуално, нравствено и социално развитие.

При решаване на спора следва да се има предвид и желанието на децата. Действително то не е задължително за съда, което е прието например в решение № 331/1.11.2013 г. по гр. д. № 2181/2013 г., IV Г. О., , но съдът следва да формира мнението си при решаване на спора и с това обстоятелство, при съвкупната преценка на доказателствата.

В настоящия случай и двамата родите разполагат с битови и материални

възможности за отглеждане на децата. И двамата родители демонстрират родителска обич, всеотдайност и готовност да се грижат за тях. И двамата родители имат равностоен родителски капацитет, доколкото всеки от тях е способен да се грижи за децата и да обезпечи базовите им нужди. Принципно и двамата родители имат задоволителни личностни и интелектуални качества за отглеждане и възпитаване на дете.

На следващо място при преценката на кого от двамата родители да бъде предоставено упражняването на родителските права съдът отчита интереса на децата, който е винаги конкретен и който изисква да се съобрази създаденото фактическо положение и ефектът, който ще има върху психиката им евентуалната промяна, както и съществуващите отношения и емоционално създадена връзка между детето и всеки един от родителите му.

При изслушването в съдебно заседание детето Ц. споделя, че учи и живее в Добринище,. Има приятелки, с които обича да излиза. Участва в извън класни мероприятия. В София също има приятелки. Братчето ѝ също има приятели в София. Твърди, че и в София им харесва, и в Добринище им харесва. Казва, че когато е в Добринище, София не ѝ липсва много. Когато е в София, Добринище ѝ липсва малко. Твърди, че с приятеля на майка ѝ се разбират. Виждат се и с неговото дете, донякъде се разбираме и с него.

При предоставяне на родителските права и определяне на режима на лични контакти следва да бъде отчетено обстоятелството, че от раждането им до настоящия момента децата живеят в град Добринище, където е и учебното заведение, което посещават, като това е тяхната позната среда, в която имат свои роднини и приятели. От значение е и фактът, че бащата живее в двуетажна жилищна сграда, като първият етаж се обитава от неговите родител /бабата и дядото по бащина линия/, а на втория етаж живеят той и двете малолетни деца. Това предполага, че А. Т. може да разчита във всеки един момент на непосредствената подкрепата на своите родители при отглеждането на Цветелина Александрова Т. и А. А. Т.. При бащата всяко от децата има собствена стая оборудвана с телевизор, компютър, бюро и аранжирана по желание на всяко дете, съобразно неговите интереси. От друга страна майката живее с друг мъж /новият ѝ партньор/ в София. Жилището разполага само с една детска стая с три легла, която децата трябва да делят и с детето на С., с което по данни на Ц. „донякъде се разбират“.

При предоставяне упражняването на родителските права съдът следва да се съобрази и със заключението на приетата по делото съдебно психологична експертиза, според което децата се нуждаят от двамата си родители в еднаква степен. Вещото лице уточнява, че страхът у децата се събужда, когато усетят, че подкрепата за единия от двамата родители неминуемо може да ги накара да загубят другия и в случая при двете деца е възникнал такъв конфликт на лоялност, който те не успяват да дефинират, заради възрастта си. В тази връзка е пояснено, че те искат да си запазят отношенията и с двамата родители и че децата се чувстват добре в родния си дом, защото това е тяхното познато място, но не искат да се лишават и от новото, което може да им предложи „мама“. На следващо място, въпреки, че в пред настоящия състав Цветелина твърди, че с приятеля на майка ѝ се разбират „супер“, от заключението на съдебно психологичната експертиза става ясно, че

двете деца показват неясното спрямо него.

По изложените съображения обжалваното решение следва да се потвърди в тази част. При решаване въпросът с родителските права, щом като децата са предоставени за отглеждане на единия родител, то следва да бъде определен режим на лични отношения с другия родител, както и да бъде определена съответна издръжка.

Определения режим от първоинстанционния съд по отношение на децата е подходящ. Съдът е длъжен да отбележи и градацията в отношенията на двамата родители свързана с контактите на майката с децата, която може и ги вижда, когато реши, което е в интерес и на самите деца, съгласно заключението на експертизата.

По издръжката: Съгласно чл. 142 СК нуждите на лицата, които имат право на издръжка, се определят съобразно с обикновените условия на живот за тях, като се вземат предвид възрастта, образованието и всички обстоятелства, които са от значение за случая, а възможностите на лицата, които дължат издръжка се определят от техните доходи, имотното им състояние и квалификация, които са винаги обективни и конкретни. Родителите дължат издръжка на своите ненавършили пълнолетие деца съобразно с възможностите на всеки от тях поотделно, като се вземат предвид и грижите на родителя, при когото се отглеждат децата.

В случая от приложените по делото доказателства и по-конкретно от удостоверения, установяващи дохода на двамата родители, се установява, че същите са материално обезпечени. В социалния доклад, изготвен от ДСП – Лозенец, София е отразено, че пред социалните работници майката е посочила, че месечният ѝ трудов доход е около 3000 лева. Предвид това, съдът приема, че майката следва да заплаща месечна издръжка в размер на по 190 лева за всяко от децата, считано от датата на инициране на производството /10.02.2022 г./ до настъпване на законни основания за нейното изменение или отмяна. При това положение въззивният съд намира, че размера на издръжката е правилно определен съобразен със събраните по делото доказателства и не се налага промяна до претендираната сума/касае се за по 10 лв.на дете/.

Съгласно чл. 59, ал. 5 СК размерът на издръжката трябва да осигури условията на живот на детето, които е имало преди развода, освен ако това би създавало особени затруднения на дължащия издръжка родител.

Според настоящия състав така определената издръжка, отговоря на изискванията на този текст от закона, тъй като размера ѝ предполага да се осигурят добри условия за живот на децата/съобразно материалните възможности на родителите/, а от друга страна, доходите на Р.Т. сочат, че не би трябвало определената издръжка да създаде затруднения да поддържа нейния стандарт.

Страните не са претендирали разноски пред въззивния съд.

С оглед на изложеното, първоинстанционното решение е правилно и следва да бъде потвърдено в обжалваната му част. В останалата част е влязло в сила.

Водим от горното, БОС

РЕШИ:

Потвърждава Решение № 16 от 24.01.2023 г., постановено по гр. дело № 144/2022 г., по описа на Районен съд – Разлог в обжалваната част.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщаване на страните с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____